

Melih Özdil Tarih Serisi

-7-

Jarir al-Tabari, Ibn Ishaq ve al-Waqidi'nin
kitaplarına bağlı kalarak hazırlanmıştır.

MUHAMMAD IBN ABD ALLAH

Derleyen ve günümüz Türkçe'sine uyarlayan

Melih Özdil

Copyright © 2025 by Melih Ozdil

Tüm hakları saklıdır. Bu kitabın herhangi bir bölümünü, yazarıyla özel bir anlaşma yapılmadığı sürece çoğaltmak yasaktır. Bu kitabın yetkilendirme olmadan veya herhangi bir çoğaltma işlemiyle çoğaltılması, telif hakkının ihlalidir.

MUHAMMAD IBN ABD ALLAH

Melih Özdil

ISBN 979-8-89971-877-9

Eylül 2025

MUHAMMAD IBN ABD ALLAH

Melih Özdil

Melih Özdil'in Türkçe briç kitapları

1 Sanzatu Açışı ve Gelişmeler
Sanzatu Oyunları
Briç Milenyum
Koz Oyunları
Türk Brici

Melih Özdil'in İngilizce briç kitapları

Ozdil Bridge Series 1: Competitive Bidding
Ozdil Bridge Series 2: 1NT, 2NT & Weak 2Major Openings
Playing NT Contracts

Melih Özdil'in tarih kitapları

Yakın Tarihimizin Gerçekleri
Sarıkamış
İslam Devleti
Bağdad'ın Teslimi
Kırkpınar
Tanrı ve Din

ÖNSÖZ

Müslümanlığın doğuşu ile ilgili bilgiler özellikle VIII. ve IX. yüzyıllarda yaşayan tarihçiler tarafından kaleme alınmıştır. Abu Jafar Muhammed ibn Jarir al-Tabari bu tarihçilerden faydalanarak hazırladığı 40 ciltlik eseri ile İslam tarihine ışık tutmuştur.

Allah'ın, Muhammad ibn Abd Allah'a ölümüne kadar, 23 yıl boyunca, Cebrail aracılığı ile gönderdiği ayetler İslam dininin kutsal kitabı olan Kuran'da toplanmıştır. Kuran İslam'da inanç, ibadet, şeriat, ahlak, tasavvuf gibi esasları belirleyen "Allah'ın buyrukları" ve dinin temelidir. Muhammad'e isnad edilen söz, fiil ve davranışlara hadis, bunların tatbikine de "Sünnet" denir. Sünniler ile az sayıda ortak hadise sahip olan Şiiiler "masum" olarak niteledikleri imamlarının naklettiği sözleri de bu sınıfa sokarlar. Hadisler İslam dinine inanlar için Kuran'dan sonra gelen ikinci kaynaktır. Peygamber'in eylem ve uygulamalarını ortaya koyan "Sünnet" ve yakınları tarafından rivayet edilmiş olan yaşamı ile ilgili öyküleri içeren "Hadis" kitapları dini açıdan olduğu kadar tarihi açıdan da önemlidir. İslam dininin en önde gelen fıkıh bilginleri tarafından hazırlanan bu kitaplar Kuran'dan sonra İslam dini ile ilgili en temel eserler olarak kabul edilirler.

Bu kitabı hazırlamak için özellikle al-Tabari, Ibn Ishaq, al-Waqidi ve al-Bukhari'nin eserlerinden faydalandım. Başta Wilfred Madelung olmak üzere William Muir, Robert Payne, Tom Holland ve Francesco Gabrieli gibi modern İslam tarihçilerinin araştırmaları ile karşılaştırmalar yaparak gerçekleri olduğu gibi aktarmaya çalıştım. "Türk milletinin İslam tarihi hakkında kendi öz lisanında doğru bilgi sahibi olma hakkı vardır" düşüncesiyle yaptığım bu çalışmanın vatandaşlarım için yeterince aydınlatıcı ve faydalı olmasını diliyorum. *New York, 2016*

TABARİ TARİHİ VE HADİSLER

Türk-İslam yazarlarının öykülerini bir kenara bırakıyorum. Tabari Tarihi ve Hadisler İslam tarihinin en mü-kemmel belgeleri ve Dünya tarihinin en güvenilir kaynaklarıdır. Bu eserleri yazanlar kafalarını kaybetmek istemedikleri için Kuran ayetlerinin de konusu olan olayları yorum getirmeden olduğu gibi kaydetmişler.

* **Kutub al-Sittah (Hadis Kitabı)**

Muhammed'in yaşamı üzerine en doğru bilgileri hadis kitaplarından elde edebiliriz. Hadisler, olayları kaydeden görevliler tarafından birçok kişinin şehadetine dayanılarak kaleme alınmış ve hepsi IX. yüzyılda yaşamış ve değerli eserlere imza atmış olan aşağıdaki İslam bilginleri tarafından kitap haline getirilmiştir:

Muhammad al-Bukhari	(810-870)
Muslim ibn al-Hajjaj	(817-874)
Alî ibn Sinan al-Nasai	(829-915)
Abu Dawud al-Sijistani	(817-889)
Jami al-Tirmidhi	(824-892)
Muhammad ibn Yazid ibn Majah	(824-887)

Hadislerin doğruluğu üzerine bir tartışma yapılamaz. Çünkü hadislerin ana kaynağı Muhammad'in en yakınlarıdır. Örneğin 683 yılına kadar yaşayan Aisha bint Abu Bakr 2210, Hafsa bint Umar 60, Umm Salama Hind bint Abi Umayya 378, Zaynab bint Jahsh 11, Umm Habiba Ramla bint Abu Sufyan 65 hadis

nakletmiştir. Abu bakr, Umar ibn Khattab, Uthman ibn Affan, Ali ibn Abi Talib, Hasan ibn Ali, Husayn ibn Ali, ilk Müslümanlar ve Cennet'i vadettiği sahabeler de birçok hadis nakletmişlerdir. Emeviler döneminde derlenen hadislerin doğruluğu geçmişe uzanan bir zincir ile kontrol edilmiş ve birçok kişinin onayına baş vurularak kayda geçmiştir.

* **Tabari Tarihi**

MS. 838-923 yılları arasında yaşayan **Muhammad ibn Jarir al-Tabari**'nin 40 ciltlik eseri Tabari Tarihi başlangıcından kendi zamanına kadar olan İslam tarihini anlatır. Her olay ile ilgili kendisinden önce yaşamış önemli yazarların eserlerinden elde ettiği bilgileri, rivayet edenlerin adını ve bu olayları o kişiye aktaranların kimler olduğunu zikrederek kaleme almıştır. Tartışılmayacak bir eser olan Tabari Tarihi edebi bir üslup ile yazılmamıştır ve kolay tercüme edilecek bir kitap değildir; buna karşılık tarihi değeri ölçülemez. Her olay birkaç kişinin ağzından ayrı ayrı olarak ilgili bölümde yer almaktadır. Bu öykülerin hemen hepsi küçük detaylar dışında birbirinin aynıdır. Rivayet eden; kimden öğrendiği, onun kimden öğrendiği geriye doğru anlatılmaktadır.

Tabari'nin referans olarak verdiği yazarları şöyle sıralayabiliriz:

Ibn Ishaq (704-767)

Sirat Rasul Allah (The Life of Muhammad, Biography of the Prophet)

Abu Mikhnaf (709-774)

Kitab Al-Saqifa (The book of Saqifah)

Hisham ibn Al-Kalbi (737-819)

The Book of Idols (Kitab Al-Asnam)

Kitab Maqtal Al-Husayn (The history of Battle of Karbala)

Al-Waqidi (748-822)

The Life of Muhammad

Ibn Hisham (? - 833)

Sirah Rasul Allah (Sirah)

Muhammad Ibn Sad (784 - 845)

Kitab at-Tabaqat al-Kabir

Umar Ibn Kathir (1300-1373)

Tafsir al-Quran al-Azim

Suriyeli İslam alimi Kuran, hadisler ve Peygamber'in yaşantısı üzerine birçok kitap yazmıştır. On ciltten oluşan 5698 sayfalık Tafsir al-Quran al-Azim ile birlikte Stories of the Prophets ve The Life of Muhammad adlı kitapları İslam tarihine ışık tutan en önemli eserler olarak kabul edilmektedir.

İÇİNDEKİLER

MUHAMMAD IBN ABD ALLAH

I- İslam Öncesi Arabistan	13
1- Yaman Krallığı	15
Yaman Kralı Rabia ibn Nasr ile Shiqq ve Satih'ih Öyküsü	16
Abu Karib Tiban Asad'ın Yaman Krallığını Ele Geçirmesi ve Yathrib Seferi	18
Hassan ibn Tiban'ın Hükümdarlığı ve Kardeşi Amr'ın Onu Öldürmesi	23
Lakhnia Dhu Shanatir, Yaman Tahtını Nasıl Ele Geçirdi	24
Dhu Nuwas'ın Saltanatı	25
Najran'da Hıristiyanlığın Başlangıcı	26
Abd Allah ibn al-Thamir ve Çukurlarda Ölenler	
Daus Dhu Thalaban, Yaman'da Abyssinia Hakimiyetinin Başlangıcı	
ve Aryat'ın Genel Vali Olması	28
Abraha'nın Aryat'ı Öldürmesi ve Yaman'da Gücü Ele Geçirmesi	30
2- Fil'in Öyküsü	33
Al-Ababil Kuşları	40
II- Quraysh	43
1- Tanrı'nın Habercisi'nin Doğumu	49
Tanrı'nın Habercisi Fil Yılında Doğdu	
2- Tanrı'nın Habercisi'nin Soyu	57
Abd Allah ibn Abd al-Muttalib	
Shaybah ibn Hashim (Büyük babası)	61
Hashim ibn Abd Manaf (464–498)	63
Abd Manaf ibn Qusai	64
Zayd (Qusayy) ibn Kilab	
Kilab ibn Murrah	67
Murrah ibn Kab	
Kab ibn Luayy	
Luayy ibn Ghalib	68
Fihri ibn Malik	
Malik ibn al-Nadr	
Al-Nadr ibn Kinanah Banu Fuhayrah	69
Kinanah ibn Khuzaymah	
Khuzaymah ibn Mudrikah	70
Mudrikah ibn Ilyas	
Ilyas ibn Mudar	
Mudar ibn Nizar	
Maadd ibn Adnan	

Adnan ibn Udad	71
Tanrı'nın Habercisi'nin Keşiş Bahira Tarafından Tanınması	72
3- Kaaba'nın Öyküsü	75
Kaaba'nın iki Ceylanı	
Putların Kaaba'ya Getirilişi	77
4- Peygamberlik Sürecinin Başlangıcı	79
Khadijah ile Evliliği	
Kaaba'nın Yeniden İnşası	82
Muhammad'ın Peygamber Olduğu Gün ve Ay ve Bu Konuyla İlgili Hesaplar	84
Kuran'ın İlk Ayetleri	
Peygamber Olacağıının İşaretleri	85
Peygamber'in Ortaya Çıkışı	86
Peygamberlik Kanıtları	88
Kuran'ın Ortaya Çıkış Şekli	
Tanrı'nın Habercisi'ne İnananların İlki Khadijah Oldu	93
İslam'ın İlk Ayinleri Belirlendi	
Tanrı'nın Habercisi'ne İnanan İlk Erkek	94
Tanrı'nın Habercisi'nin Yedi Cennet'i Ziyareti	102
Hamza'nın İslam'ı Kabul Etmesi	111
Kuran'ı Yüksek Sesle Okuyan İlk Kişi	112
Quraysh, Tanrı'nın Habercisi'nin Kuran Okuyuşunu Dinliyor	113
Müşrikler, Alt Sınıf Müslümanlara Acı Çektiriyor	115
Abyssinia'ya İlk Göç	
İlk defa göç eden Müslümanlar ve kabileleri	
Quraysh, Göçmenleri Geri Getirtmek İçin Abyssinia'ya Adamlar Gönderiyor	117
Ashama ibn Abjar Nasıl Abyssinia Negusu Oldu	119
Abyssinia'da Negus'a Karşı İsyan	120
Umar İslamı Kabul Ediyor	
Boykot İlanı	121
Abyssinia'ya Gidenlerin Dönüşü	122
Uthman Ibn Mazun, Al-Walid'in Korumasından Feragat Ediyor	123
Abu Salama'nın Abu Talib'den Koruma İstemesi	
Ibn al-Dughunna'nın Korumasını Kabul Edren Abu Bakr Sonra Onu Terketti	
Boykot'un Kaldırılması	124
III- Tanrı'nın Habercisi	125
1- İslam'a Çağrı	127
Tanrı'nın Habercisi Arap Kabilelerine Vaaz Veriyor	
İslam'ı Kabul Eden İlk Yathribli	129
İslam'ı Kabul Eden Hristiyanlar	131

Al-Kawthar (Kevser) Suresi'nin Gelişi	133
Niçin Aşağıya Bir Melek Gönderilmedi	134
Tanrı, Alay Edenler İle Hesaplaşıyor	
Abu Talib ve Khadijah'ın ölümü	135
Tanrı'nın Elçisi'nin al-Taif'e Gidişi	136
Tanrı'nın Elçisi'nin Mekke'ye Dönüşü	139
2- Hicret	141
Birinci Al-Aqabah Toplantısı	143
İslam Yathrib'de Yayılmaya Başlıyor	145
İkinci Al-Aqabah Toplantısı	148
İkinci Al-Aqabah Toplantısının Koşulları	155
İkinci Al-Aqabah Toplantısına Katılanlar	
Umar, Yathrib'e Göç Ediyor	158
Quraysh, Tanrı'nın Habercisi'ni Öldürme Kararı Alıyor	159
Tanrı'nın Habercisi Onu Öldürmek İsteyenlerden Kaçıyor	160
Tawr Mağarası	164
Tanrı'nın Habercisi'nin Yathrib'e Göçü	
Tanrı'nın Habercisi Quba'ya Varıyor	170
İslami Takvimin Oluşturulması	173
Mekke Kronolijisinin Özeti	177
IV- İslam'ın Yayılışı	181
1- Medine	183
İlk Cuma Namazı ve Tanrı'nın Elçisi'nin Vaazı	
Cami (al-Masjid an-Nabawi) ve Ev İçin Yer Seçimi	184
Ansar ve Göçmenler Arasındaki Kardeşlik	186
Medine'ye Getirilen Müslüman Kadınlar	187
Yathrib adının al-Madina (Medine) olarak Değiştirilmesi	
Seyahat Edenlerin Namazları	188
Ölümler ve Küçük Olaylar	
Doğumlar	190
Medine Anlaşması	191
Namaza Çağrı	195
Abu Qays İbn Abu Anas	197
Aisha ile Evlenişi	
Kible'nin Kaaba'ya Çevrilmesi	199
Rakip Yahudiler	203
Abd Allah İbn Salam'ın İslam'ı Kabul Etmesi	205
Mukhayriq'in Öyküsü	
Yahudiler, Ansari Putperestlere Katılıyor	206
İkiyüzlü Olarak İslamı Kabul Eden Rabiler	213

2- Müslümanlar ile Yahudiler Arasındaki İlişkiler	215
Putperestlere Ait Bazı Hesaplar	228
Abu Amir ar-Rahib	229
Masjid al-Dirar	230
İkiyüzlüler ve Surelerde Yer Alan Yahudiler Hakkındaki Kaynaklar	235
Najran Hristiyanları ile Hahamların Buluşması	239
Mubahala Olayı	241
3- Muhammad'in Son Günleri	251
Veda Haccı ve Veda Hutbesi	
Ghadir Khumm Olayı	252
Muhammad'in Ölümü	253
Muhammad'in Gömülmesi	255
V- Sahabeler ve Muhammad'in Ev Halkı	257
1- İlk Müslümanlar	259
Bilal ibn Rabah	
Zayd ibn Harithah	260
Abd al-Rahman ibn Awf	
Hamza ibn Abd al-Muttalib	261
Zubayr ibn al-Awam	262
Talha ibn Ubayd Allah	263
Sad ibnAbi Waqqas	
Said ibn Zayd	264
Jafar ibn Abi Talib	
2- Muhammad'in Evlilikleri	267
Muhammad'in İlk ve İkinci Evliliği	
Muhammad'in Üçüncü Evliliği	268
Muhammad'in Dördüncü, Beşinci ve Altıncı Evlilikleri	273
Muhammad'in Yedinci Evliliği	274
Muhammad'in Sekizinci Evliliği	281
Muhammad'in Dokuzuncu Evliliği	282
Muhammad'in Onuncu ve Onbirinci Evliliği	284
Muhammad'in Onikinci Evliliği	286
Muhammad'in Onüçüncü Evliliği	288
VI- Muhammad'in Seferleri 623-632	289
1- Khosrow'un Hazinesi	291
2- 97 Ölümcül Saldırı	293

3- 623 Yılı Olayları	297
1- Hamza ibn Abd al-Muttalib'in Seferi	
8- Nakhla Baskını	301
3- 624 Yılı Olayları	305
9- Badr Savaşı	
10- Abu Afak'ın Katledilmesi	333
11- Asma bint Marwan'ın Katledilmesi	335
12- Banu Qaynuqa Seferi	337
13- Al-Kudr Seferi	340
14- Al-Sawiq Seferi	
16- Kab ibn al-Asraf'ın Öldürülmesi	342
18- Al-Qaradah Seferi	350

İSLAM ÖNCESİ ARABİSTAN
1. Bölüm

Yaman Krallığı

Muhammad'ın Soyu Abraham'a Bağlanır, Ibn Ishaq 3

Dil bilgini Abu Muhammad Abd al-Malik ibn Hisham, Tanrı'nın Habercisi'nin biyografisini şöyle anlatıyor:

Muhammad, babası Abd Allah ibn Abd al-Muttalib (Shayba), Ibn Hashim (Amr), Ibn Abd al-Manaf (al-Mughira), Ibn Qusayy (Zayd), Ibn Kilab, Ibn Murra, Ibn Kab, Ibn Luayy, Ibn Ghalib, Ibn Fihri, Ibn Malik, Ibn al-Nadr, Ibn Kinana, Ibn Khuzayma, Ibn Mudrika (Amir), Ibn Ilyas, Ibn Madaar, Ibn Nizar, Ibn Maadd, Ibn Adnan, Ibn Udad, Ibn Muqawwam, Ibn Nahur, Ibn Tayrah, Ibn Yarub, Ibn Yashub, Ibn Nabit, Ibn Ismail, Ibn Ibrahim (Avram), Ibn Tarih (Azar), Ibn Nahur, Ibn Sarugh, Ibn Rau, Ibn Falikh, Ibn Aybar, Ibn Shalikh, Ibn Arfakhshadh, Ibn Sam, Ibn Nuh, Ibn Lamk, Ibn Mattushalakh, Ibn Akhnukh (Idris), Ibn Yard, Ibn Mahlil, Ibn Qaynan, Ibn Yanish, Ibn Shith, Ibn Adam.

Ishmael'in Soyu

Ishmael ibn Avram on iki evlat sahibi oldu. Nabit, Qaydhar, Adhbul, Mabsha, Misma, Mashi, Dimma, Adhr, Tayma, Yatur, Nabish, Qaydhuma. Onların annesi Rala bint Mudad ibn Amr al-Jurhumi, Oahtan ibn Aybar ibn Shalikh'in oğlu Jurhum'un kızıydı. Kayıtlara göre Ishmael 137 yıl yaşadı (MÖ. 1977-1840) ve ölünce Kaaba'nın kutsal alanında annesi Hagar'ın yanına gömüldü.

Abraham, Hagar ve Ishmael'i gönderiyor. Jacob Folkema 1712

Muhammad ibn Muslim ibn Ubayd Allah ibn Shihab al-Zuhri, al-Sulami olarak bilinen Abd al-Rahman ibn Abd Allah ibn Kab ibn Malik al-Ansari'nin kendisine Tanrı'nın Habercisi'nin "Mısır'ı fethettiğiniz zaman halkından iyi muamele göreceksiniz, çünkü bizim akrabalığımızı onaylayacak ve korumamızı talep edeceklerdir." dediğini söyler. Al-Zuhri'ye göre Havari, Ishmael'in annesi Hagar'ı kastederek akrabalıktan bahsetmiştir.

Ad ibn Aus ibn Iram ibn Sam ibn Nuh ve Abir ibn Iram ibn Sam ibn Nuh'un iki oğlu Thamud ile Jadis ve Lawidh ibn Sam ibn Nuh'un üç oğlu Tasm, İmlaq, Umaym hepsi Arap'tı. Yashjub, Nabit ibn Ishmael'in oğluydu ve soy Yarub-Tayrall-Nahur-Mugawwam-Udad-Adnan diye devam etti. Adnan'dan itibaren kabileler Ishmael'den ayrıldı. Adnan'ın, Maadd ve Akk adında iki oğlu vardı. Maadd'ın dört oğlu oldu. Nizar, Qudaah, Qunus ve İyad.

Qudaah, Yaman'a gitti ve asıl adı Abd al-Shams olan Himyar ibn Saba ile buluştu. Abd al-Shams, Araplar arasında esir alan ilk kişiydi ve ona yüzden Saba denilmişti. O Yashjub ibn Yarub ibn Qahtan'ın oğluydu. Al-Hira Kralı Al-Numan ibn al-Mundhir, Qunus ibn Maadd'ın kabilesinden geliyordu. Al-Zuhri onun Qunus ibn Maadd'ın soyundan geldiğini söyledi.

Yaman Kralı Rabia ibn Nasr ile Shiqq ve Satih'ih Öyküsü, Ibn İshaq 4, Tabari V-178

Yaman Kralı (Tubba) Rabia ibn Nasr kendisini de dehşete düşüren ve ona kaygı veren bir rüya görmüştü. Bu yüzden kahin, büyücü ve astrologları çağırıp "Bana korku veren bir rüya gördüm. Bunun ne anlama geldiğini bana söyleyin!" dedi. Onlar da "Vizyonunu söyle biz sana anlamını söyleyeceğiz." dediler. Kral "Size söylersem, yorumlarınıza güvenemem. Onun ne olduğunu bilen, ne anlamına geldiğini de bana söyleyebilir." diye karşılık verdi. Bunun üzerine ona Shiqq ve Satih ile görüşmesini önerdiler. Onlardan daha çok şey biliyorlardı ve sorusuna cevap verebilirlerdi.

Satih'in gerçek ismi Rabi ibn Rabia ibn Masud ibn Mazin ibn Dhib ibn Adiy ibn Mazin Ghassan'dı. Shiqq ise Sab ibn Yashkur ibn Ruhm ibn Afrak ibn Qasr ibn Abqar ibn Anmar ibn Nizar'ın oğluydu. Soyunun büyüğü Anmar ibn Nizar, Bajila ve Khatham'ın da babasıydı. Önce Satih geldi ve Kral'ın tekrar ettiği öyküyü dinledikten sonra şu cevabı verdi:

Gördüğün bir ateş
Denizden geldi
Ülkenin dibine düştü
Ve heşeyi yiyip bitirdi.

Kral gördüğü rüyanın tamamen böyle olduğunu söyledi ve ne anlama geldiğini sordu. Satih de şöyle açıkladı:

Lava ovasının yılanı üzerine yemin ederim ki
Etiyopyalılar ülkenize gelecekler
Abyan'dan Jurash'a her yere hükmedecekler!

Kral, bunun üzücü bir haber olduğunu söyledi ve sordu "Ne zaman?"

Satih "Altmış veya yetmiş yıl sonra."

Kral "Benen sonra gelenler krallığın son fertleri mi olacaklar?"

Satih "Hayır, yetmiş yıl ya da daha fazla sürede bazıları öldürülecek, bazıları da kaçacaklar."

Kral “Bunu kim yapacak?”

Satih “Iram ibn Dhu Yazan, Aden’den gelecek ve hiçbirinin Yemen’de yaşamasına izin vermeyecek.”

Sonra bir kaç soru daha soran Ibn Nasr, krallıklarının son bulmayacağını; daha sonra gelecek Ghalib ibn Fihri ibn Malik ibn al-Nadr’ın oğullarından birinin adamı olan saf bir peygamberin öfkeyi bastıracağını öğrendi. Egemenliği zamanın sonuna kadar sürecekti. Kral “Zamanın sonuna kadar mı?” diye sordu. Satih “Evet! İlkin ve sonun; mutluluk için dürüstlüğü, kötülük için sefaletin birleşeceği güne kadar.” dedi. Kral “Bana gerçeği mi söylüyorsun?” diye ısrar etti. Bunun üzerine Satih şu mısraları söyledi:

Evet, karanlık ve alacakaranlıkla
Ve şafak söktüğünde
Sana söylediklerim doğrudur.

Tubba

Daha sonra Shiqq geldi ve Kral ona kendisine acı veren rüyadan bahsetti, fakat Satih’in yorumunu söylemedi. Böylece onun fikrini de öğrenmiş olacaktı. Shiqq şöyle konuştu:

Ateşi gördün mü,
Denizden geldi.
Kaya ve ağaçların arasında düştü
Nefes alanların hepsini yiyordu.

Kral ona Satih ile aynı şeyleri söylediğini hatırlattı ve yorumunu istedi. Shiqq şu mısraları söyledi:

Ovaların adamları üzerine yemin ederim ki
 Ülkeniz karanlığa gömülecek.
 Küçüklerini topla ve korumana al
 Abyan'dan Najran'a her yere hükmedilecek.
 Kral sordu ve Shiqq devam etti:
 Onlar senden güçlü, büyük birini teslim alacaklar
 Ve onu utanç verici bir hale getirecekler.

O hatasız bir genç adam olabilir.
 Dhu Yazan'ın evinden gelenlerin,
 Hiçbiri Yaman'da kalmayacak.

Onların krallığı, erdemli insanlar arasında hak ve adaleti getirecek bir elçi tarafından sonlandırılacaktır. Sonra onlar Ayırma Günü'nde toplanacaklar ve Tanrı kendisini kutsayıp dua edenleri Cennet ile ödüllendirecektir. Göklerin ve Cennet'in sahibi Rab adına, sana az veya çok gerçeği söylemeye çalıştım.

Bu iki adam Rabia ibn Nasr üzerinde derin bir etki yarattı ve oğulları ve ailelerini bütün ihtiyaçlarını karşılayarak Irak'a gönderdi. Pers Kralı Shapur ibn Khurrazadh'a (Shapur III) da bir mektup yazıp al-Hira'ya yerleşmelerine izin vermesini istedi. Al-Numan ibn al-Mundhir işte bu kralın torunuydu ve kütüğünde al-Numan ibn al-Mundhir ibn al-Numan ibn Mundhir ibn Amr ibn Adiy ibn Rabia ibn Nasr yazıyordu.

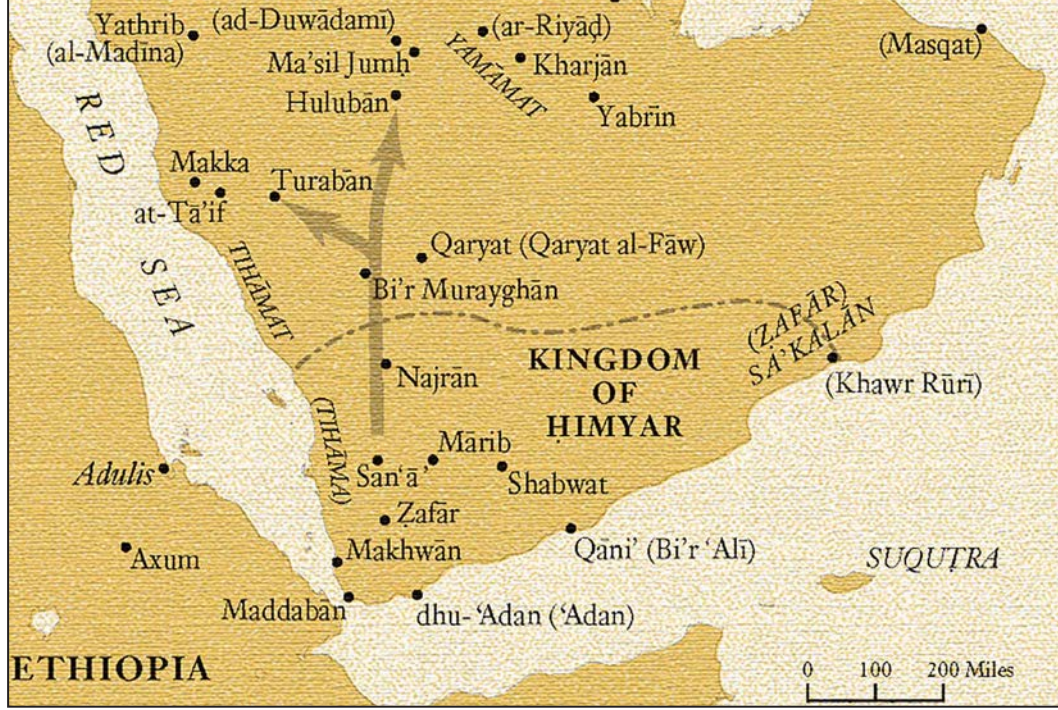
Abu Karib Tiban Asad'ın Yaman Krallığını Ele Geçirmesi ve Yathrib Seferi

Rabia ibn Nasr ölünce Yaman Krallığı Hassan ibn Tiban Asad Abu Karib'in eline düştü. Kuli Karib ibn Zayd'ın oğlu Tiban Asad, Yemen'in son Tubba'sıydı (MS. 390-420 yıllarında hüküm sürdü). Zayd, Himyar ibn Saba al-Akbar ibn Yarub ibn Yashjub ibn Qahtan'dan önce hüküm süren ilk Tubba Amr Dhu al-Adhar ibn Abraha Dhu al-Manar ibn al-Rish ibn Adiy ibn Sayfi ibn Saba al-Asghar ibn Kab (Kahf al-Zulm) ibn Zayd ibn Sahl ibn Amr ibn Qays ibn Muawiya ibn Jusham ibn Abd al-Shams ibn Wail ibn al-Ghauth ibn Oatan ibn Arib ibn Zuhayr ibn Ayman ibn al-Hamaisa ibn al-Aranjaj'ın oğluydu.

Tiban Asad Abu Karib, Yathrib'e giderek oradaki iki Yahudi hahamı Yaman'a götürdü. Dönerken Mekke'de kutsal tapınağı süslenmiş ve kumaşla örtmüştü. Doğudan geldiğinde Yathrib halkına zarar vermedi. Ancak dönerken geride kalan bir oğlunun haince öldürülmesi üzerine, şehri yakıp yıkmak ve halkın avuç içlerini kesmek için geri döndü. Bunun üzerine Ansar'ın (Medine halkı) cezalandırılmak istenen kabilesi de Banu al-Najjar'dan Amr ibn Talia ve Banu Amr'den Ibn Mabdhul'un önderliğinde bir araya geldi. Mabdhul'un künyesi Amir ibn Malik ibn al-Najjar'dı. al-Najjar ismi de Taym Allah ibn Thalaba ibn Amr ibn al-Khazraj ibn Haritha ibn Thalaba ibn Amr ibn Amir'den geliyordu. Tubba'nın takipçilerinin eline düşen ve avuçlarının içi kesilen Banu Adiy ibn al-Najjar'dan Ahmar adında bir adam onları Yathrib'e kadar getirmişti. Ansar'ın "Meyve onu yetiştiren insana aittir." diyerek Ahmar'ı öldürmesi Tubba'yı kızdırdı ve savaş çıktı. Ansar onlarla gündüzleri savaşacaklarını ve geceleri onlara misafir muamelesi yapacaklarını söylüyordu. Buna çok şaşırın Tubba "Tanrı adına halkımız cömerttir." dedi.

Tubba savaş ile meşgulken Banu Qurayza'dan iki Yahudi haham geldi. Qurayza ve al-Nadir adına al-Najjam ve Asılmış Dudak lakabı ile tanınan Amr, al-Khazraj ibn al-Sarih ibn al-Tauaman ibn al-Sibt ibn al-Yasa ibn Sad ibn Lawi ibn Khayr ibn al-Najjam ibn Tanhum ibn Azar ibn Izra ibn Harun ibn Imran ibn Yashar ibn Qahat ibn Lawi ibn Yaqub'un oğulları geleneklere dayanan iyi yetişmiş erkeklerdi. Tubba'nın şehir halkını yok etme niyetini duymuşlardı ve ona "Ey Kral! Yapma, çünkü niyetinde ısrar edersen, senin canımızı

almanı önlemek için bir şeyler olacak ve çabucak cezalandırılacağından korkuyoruz!” dediler. Bu adamların gizli bir bilgiye sahip olduklarını düşünen Tubba, onların sözlerini kabul ederek tasarımından vazgeçti ve onların dinini kucaklayarak Yathrib’den ayrıldı.

Himyar

Khalid ibn Ahd al-Uzza ibn Ghazia ibn Amr ibn Auf ibn Ghunm ibn Malik ibn al-Najjar, Amr ibn Talia'nın sözleriyle övündü:

Gençlik aptallığından vaz mı geçti,
 Hatırlamayı bıraktı mı?
 Yoksa zevk dolu olduğunu mu söyledi?
 Yoksa gençliğini mi hatırladın?
 Ve gençliğin ne anısı var ve o zamanların!
 O gençlerin savaşıydı
 Ona tecrübe kazandırmak için.
 Imran ya da Asad'a sorun,
 Sabah yıldızı beklerken
 Abu Karib büyük ordusuyla birlikte
 Uzun zırhları olan, keskin kokulu.
 Dediler ki, "Kimin için yapacağız"
 Banu Auf için mi yoksa Banu Najjar için mi?
 Tabi ki Banu Najjar
 Çünkü ölülerimiz için intikam almak istiyoruz.
 Sonra savaşçılarımız onları karşılamaya gitti.
 Sayıları seyrek yağın bir yağmur kadardı,
 Aralarında Amr ibn Talia

Tanrı, halkının refahı için onun hayatını uzatır.
Krallar ile aynı seviyede olan biri ama kim
İhtişamını bilmeseydim, onunla kavga ederdim.

Ansar'ın bu kabilesi, Tubba'nın yalnızca aralarında yaşayan Yahudi kabilelerine karşı öfkeli olduğunu ve onları yok etmek niyetinde olduğunu, fakat geri dönene kadar onları koruduklarını iddia ederek şöyle söylediler:

Yathrib'de yaşayan iki Yahudi kavime karşı öfke içinde
Ölümcül bir günün cezasını hak eden.

O sırada Tubba ve halkı putperestdi. Yaman'a gitmek için Mekke'ye doğru hareket etmelerinden sonra Usfan ile Amaj arasında Hudhayl ibn Mudrika ibn İlyas ibn Mudar ibn Nizar ibn Maad'dan bazı erkekler Tubba'nın yanına gelip "Ey Kral, sizi kralların gözden kaçırdığı eski bir hazineye götürebilir miyiz? İnciler, topazlar, yakutlar, altın ve gümüş içeren bir hazine!" diye sordular. Tubba "Elbette." dedi. Orası Mekke'de halkın ibadet ettiği ve dua ettiği tapınaktı, fakat Hudhayl erkeklerinin asıl amacı onu yok etmektir. Çünkü tapınağa saygısız davranan bir kralın öleceğini biliyorlardı. Tubba onların tekliflerini kabul ettikten sonra iki hahamı çağırıp fikirlerini sordu. Hahamlar "Bu teklifin yegane gayesi sizi ve ordunuzu yok etmektir. Tanrı'nın kendisi için seçtiği başka hiçbir tapınak olmadığını biliyoruz ve düşündüğünüzü yaparsanız ve bütün adamlarınızıyla birlikte yok olursunuz." dediler.

Kral, onlara oraya gittiğinde ne yapması gerektiğini sordu ve kendisine Mekke halkının yaptıklarını yapmasını söylediler: Tapınağı ziyaret etmeli, saygı ile onurlandırmalı, başını tıraş etmeli ve orayı terkedene kadar alçakgönüllü davranmalıydı. Kral, neden bu şekilde davranmamaları gerektiğini sordu. Hahamlar orasının babaları Abraham'ın tapınağı olduğunu, kirli putperestlerin oraya putları yerleştirmelerine rağmen içine dökülen kanların kimseye geçit vermeyeceğini söylediler.

Kral onların gerçeği söylediğini kabul ederek, Hudhayl'ın adamlarını çağırıp ellerini ve ayakları kestikten sonra yolculuğuna devam etti. Mekke'ye varınca Kaaba'yı ziyaret edip kurban adadı, kafasını tıraş ederek altı gün orada kaldı, halka hayvanlar hediye etti ayrıca içki ve bal verdi. Bu sırada tapınağı örtmesine dair bir rüya gördü ve fırınlanmış palmiye dallarından bir örtü yaparak rüyasını gerçekleştirdi. Daha sonra tekrar bir rüya gördü, tapınağı daha iyi bir örtüyle örtmesi gerektiğini öğrendi ve palmiye dallarını Yamani bezi ile değiştirdi. Üçüncü rüyasından sonra düz bezi kaldırdı ve tapınağa çizgili bir Yamani bezi giydirdi. İnsanlar, Tubba'nın tapınağı bu şekilde örten ilk adam olduğunu söylediler. Sonra Kaaba için Jurhumi koruyucular tayin etti. Onları tapınağı temiz tutmakla görevlendirdi. Tapınağı kan, ceset ve kirli insanlardan uzak tutmalarını istedi. Tapınağa bir kapı ve anahtar yaptırdı.

Subaya bint al-Ahabb ibn Zabina ibn Jadhima ibn Auf ibn Nasr ibn Muawiya ibn Bakr ibn Hawazin ibn Mansur ibn İkrima ibn Khasafa ibn Qays ibn Aylan, Abd al-Manaf ibn Kab ibn Sad ibn Taym ibn Murra ibn Kab ibn Luay ibn Ghalib ibn Fihri ibn Malik ibn Nadr ibn Kinana'nın karısıydı ve Khalid adında bir oğlu vardı. Kaaba'nın kutsallığını zedelemek ve orada büyük bir günah işlemek yasaklanınca Subaya oğluna Tubba'nın Mekke'deki alçak gönüllü davranışını şu mısralar ile anlattı:

Ey oğlum, Mekke'de büyüklükten kaçın ve kimseyi ezme.
Oranın kutsallığını korumaktan kaçınma.
Mekke'de kötülük yapan kişi, talihsizliğin en kötüsüyle karşılaşacak
Yüzü çarpılacak ve yanakları yanacak.
Biliyorum ki oradaki kötülerin sonu ölümdür.

Tanrı orayı kutsamıştır, mahkemesi için bir şatoya gerek olmadan.
Tanrı kuşlarını kutsamıştır, Thabir'deki yabancı keçileri güvendedir.
Tubba buna karşı geldi, ancak binasını işlemeli bezle örttü,
Tanrı, onun egemenliğinden nefret ediyordu ve yeminini yerine getirdi,
Avlusunda iki bin deve vardı ama, çıplak ayakla yürümek zorunda kaldı.
Halkı Mahri develerinin taze etleriyle besledi.
Onlara süzölmüş bal ve saf arpa suyunda yapılmış içki ikram etti.
Tanrı onun fillerden kurulu ordusunu tarumar etti.
Büyük taşlarla kaplanmışlardı.
Ve Tanrı, onların krallıklarını en uzak topraklarda yok etti
İran'da ve Hazar'da.
Bu nedenle bu öyküyü unutmayın,
Ve böyle şeylerin sonunu anlayın.

Tubba, daha sonra ordusu ve iki hahamı ile Yaman'a hareket etti ve ülkesine vardığında halkını yeni dinini kabul etmeye çağırdı, fakat halk konu orada ateş testine tabi tutuluncaya kadar bunu reddetti.

Hahamlar; Todros Geller

Abu Malik ibn Thalaba ibn Abu Malik al-Qurazi, İbrahim ibn Muhammad ibn Talha ibn Ubayd Allah'dan duyduklarını şöyle anlatır:

Tubba Yaman'a yaklaştığında, Himyar halkı yolunu kesip dinlerini terk etmesi nedeniyle onun geçmesine izin vermedi. Tubba, Yahudi dininin onların dininden daha iyi olduğunu söyleyip onları kabul etmeye çağırınca, konunun ateş ile test edilmesini istediler. Yamanlılar aralarında bir anlaşmazlık olduğunda ateş ile yapılan testin suçluyu tüketeceğine ve masuma zarar vermeyeceğine inanıyorlardı. Halk putları ve kutsal sembolleri ile, hahamlar da boyunlarında bir kolye gibi asılı duran kutsal kitaplarıyla ateşin parladığı yere kadar ilerlediler. Ateş onları yakınca Yamanlılar sarsıldılar ve geri çekilmek istediler, fakat taraftarları güçlü bir şekilde onları teşvik ettiler. Böylece yangın putları ve kutsal sembolleri yutup onları eritmeye başlayınca kadar yerlerinde kaldılar. Bu sırada iki haham, kutsal kitapları ile çok terlemelerine rağmen, başka zarar görmediler. İşte Himyar halkı kralın dinini böyle kabul etti ve Yahuda'nın Yemen'deki kökeni oluştu.

Başka birisi şöyle anlatıyor:

İki taraf da ateşe yaklaştığında, ateşi durduran ve geri çekilmeye zorlayan kişinin en güvenilir olduğu kabul edildi. Himyar halkı putlarıyla ateşe doğru ilerlediler, fakat ateş üzerlerine geldi ve dayanamayıp geri çekildiler. Daha sonra iki haham ateşe doğru yaklaştı ve Torah'ı okumaya başladıklarında ateş geri çekildi. Bunun üzerine Himyar halkı Yahudi dinini kabul etti. Tanrı neyin doğru olduğunu bilir.

Riam, kutlu saydıkları tapınaklardan biriydi putperestler orada dua etmişler ve tapınağı vesayet altına almışlardı. İki haham, Tubba'ya, oranın Şeytan'a ait olduğunu ve sorunu çözümlenmesi için kendilerine izin verilmesini istediler. Yamanlıların söylediğine göre "Kral bunu kabul edince onlar kara bir köpeğe dışarı çıkmasını emrettiler ve onu öldürdüler." Sonra tapınağı yıktılar ve kalıntılarının bu güne kadar dökülen kanlarının izini taşıdığını söylediler. Tubba, Yathrib ve Kaaba'da yaptıklarını, tapınağı nasıl süslediğini ve iki hahamın kendisine Havari'den bahsedişini şu mısralar ile dile getirdi:

Ruhum, uykusuz gözleri ağrıyan biri gibi rahatsız mısın?
Neden sürekli uykusuzluk çekiyorsun
Yathrib'de yaşayan iki Yahudi kavime karşı öfkelen
Ölümcül bir günün cezasını kim haklı kıldı?
Yathrib'e vardığımda
Rahat ve farahlatici bir uykum oldu
Konutumu bir tepeye yaptım
Al-Aqiq ve Baqi ul-Gharqad arasında.
Dağlarını ve yaylasını terkettik
Tuzlu ovasını da ve Yathrib'e indik.
Sonra göğsüm acı ve öfkeyle doldu
Oğlum öldürüldüğü için.
Güvenilir bir yemin etmişim
Güçlü ve bağlayıcı bir yemin.
Yathrib'e ulaşırsam, orayı terkederken
Arkamda soyulmuş ağırlı avuçlar bırakacağım.
Onlar Qurayza'dan geldiklerinde
Yahudiler arasından bir haham,
Akıllıca korunan bir şehirden uzak durun dedi,
Böylece onları cezalandırmaktan vazgeçtim.

Onları son günde yargılaması için
Bağışlayıcı Tanrı'ya bıraktım
Hesaplaşma Günü'nde Cehennem alevlerinden kurtulmak için
Cehennem, halkımdan bazıları ve onlar,
İtibarlı ve değerli insanlar,
Zafere ulaşmak için plan yapan erkekler,
Umarım bu Rab'in bana bir ödülüdür.
Orada saf bir tapınağın olmadığını bilmiyordum
Mekke'de Tanrı'ya adanmış,
Hudhayl'in köleleri bana gelene kadar. Onlar
“Al-Masnad'ın üstünde Jumdan'da ve al-Duff'un içinde,
Mekke'de eskinin zenginliklerini taşıyan bir ev var
İnci ve mücevherler ile dolu hazineleri barındıran!” dediler.
Onlara sahip olmak istedim, fakat Rab'im hayır dedi.
Çünkü Tanrı, kutsal alanının tahrip edilmesini önler.
Amacımı orada bıraktım,
Ve o adamları seçilmiş bir örnek olarak.

Abyssinia'nın koruyucusu. Fewerk Tekle

Hassan ibn Tiban'ın Hükümdarlığı ve Kardeşi Amr'ın Onu Öldürmesi

Abu Karib'in oğlu Hasan ibn Tiban tahta çıkınca Arap ve Persler topraklarını ele geçirmek için Yaman halkı ile birlikte yola çıktı. Ancak, Irak'ta bir yere vardıklarında, Himyar ve Yaman kabileleri ailelerine dönmek

istediler. Bu nedenle ordusunda onunla birlikte olan kardeşlerinden Amr'a yaklaştılar ve Hassan'ı öldürür ve onları geri götürürse onu kral yapacaklarını söylediler. Amr bunu kabul etti ve Himyar halkından Dhu Ruayn dışında herkes bu komploya katılmayı kabul etti. Bunu yapmasına karşı çıkan Dhu Ruayn ona şu mısralar ile seslendi:

Ah, kim uyku için uykusuzluk satın alır?
Huzur içinde bir geçmiş geceleri mutluluk verir,
Himyar düşün ki içinde hain yarasalar ver,
Tanrı, Dhu Ruayn'ı suçlayamaz.

Sonra bir belge hazırlayıp Amr'a getirdi ve "Bunu benim için yanında sakla." dedi. Bunu kabul eden Amr kardeşi Hassan'ı öldürdü ve adamlarıyla Yaman'a geri döndü. Bu sırada Himyar halkından biri de şunları söyledi:

Eski kuşaklarda
Gözler neler gördü
Öldürülen Hasan gibi!
Prensler savaştan kaçmak için onu öldürdüler
Ertesi gün "Yazık oldu!" dediler.
Ölümün bizim için yaşamandan iyiydi
Efendi üzerimizde hepiniz efendi olduğunuz sürece.

Amr ibn Tiban Yaman'a döndüğünde uyuyamadı ve uykusuzluk ona sıkıca sardı. Bu konuda çok endişe ederek, doktorlara ve kahinlere danıştı. Sonunda biri "Hiç kimse senin gibi kardeşini veya kralı haince öldürmedi. Sen kardeşini öldürdün ve buna karşılık uykusuzluk ile cezalandırıldın." dedi. Sonra Amr, kardeşini öldürmesi için kendini teşvik eden bütün soyluları öldürmeye başladı, sıra Dhu Ruayn'a gelinceye kadar. Dhu Ruayn ona, kardeşini öldürmesine karşı çıktığı belgeyi hatırlattı. Amr da bunu kabul etti ve onun yaşamasına izin verdi. Amr'ın ölümünden sonra himyar krallığı düzenini kaybetti ve halk partilere ayrıldı.

Lakhnia Dhu Shanatir, Yaman Tahtını Nasıl Ele Geçirdi

Lakhnia Yanuf Dhu Shanatir diye isimlendirilen saray ile bağlantılı olmayan bir Himyari, liderlerini öldürüp kraliyet ailesini utanç verici hale getirdi. O gerçek bir Himyari idi:

Himyar oğullarını öldürüyor ve prenseslerinden ayırıyordu,
Onların utancını kendi elleriyle hazırlıyordu.
Saçma düşünceler ile dolu dünyevi refahlarını yok etti.
Dinlerinin kaybolması daha da büyük bir azaptı,
Önceki nesillerin kaderini değiştirdi
Adaletsizlik ve haksızlık fiilleri ile.

Lakhnia çok kötü bir insan ve bir homoseksüeldi. Kraliyet ailesinin genç bir adamını çağırıyor ve ona bu amaçla kurduğu bir odada tecavüz ediyor; böylece onun kendisi hakkında hüküm vermesini önlüyordu. Sonra onu üst kattaki odasından aşağıdaki koruma ve askerlerine gönderiyor; ağzına büyük bir kürdan koyarak amacına ulaştığını onlara haber veriyordu. Onu korumalarının önünde serbest bırakması da halk için tamamen utanç vericiydi. Bir gün habercisini Hassan'ın kardeşi Tiban Asad'ın oğlu Zura Dhu Nuwas'a gönderdi. Hassan öldürüldüğünde küçük bir çocuk olan Dhu Nuwas yakışıklı, karakter sahibi ve entellektüel

bir genç adam haline gelmişti. Haberci geldiğinde neyin amaçlandığını anlayan Dhu Nuwas, ince ve keskin bir bıçağı ayağının altına gizledi ve Lakhnia'ya gitti. Bir süre sonra yalnız kaldıklarında Lakhnia kendisine saldırınca bıçağını göğsüne sapladı ve öldürünceye kadar bastırdı. Sonra kafasını kesti ve aşağıdaki adamlarına baktığı pencerenin önüne koydu. Kürdanı onun ağzına yerleştirip aşağı indi. Korumalar kendisine neler olduğunu sorunca, pencereyi işaret etti ve "O kafaya sorun!" dedi. Pencerede Lakhnia'nın kafasını gören korumalar peşinden gittiler ve "Bizi bu ahlaksızdan kurtardığın için bundan sonra kralımız olmalısın" dediler.

Himyar Savaşçıları

Dhu Nuwas'ın Saltanatı

Ona kral olduğunu ve Himyar'ın bütün kabilelerinin kendisine katıldığını söylediler. O Yaman krallarının sonuncusuydu. Kendisine Joseph deniyordu ve önemli bir süre hüküm sürdü. Najran'da İncil'i takip eden İsa ibn Maryam'ın dininden erdemli ve dürüst insanlar vardı. Abd Allah ibn al-Thamir de onların lideriydi. Bu dinin kök saldığı yer Najran'dı ve Arap ülkelerinin merkezindeki bu yerin halkının bir bölümü de putperestlerdi. Oraya yerleşen Faymiyun adındaki bir Hristiyan halka kendi dinini tanıtmıştı.

Najran'da Hıristiyanlığın Başlangıcı

Al-Akhnas tarafından özgür bırakılan Al-Mughira ibn Abu Labid, Yaman'ın yetkililerinden Wahb ibn Mu-nabbih'in kendisine Najran'daki Hıristiyanlığın kökeninin, inanç sahibi, namuslu, gayretli ve küstah biri olan Faymiyun adlı bir adamdan kaynaklandığını rivayet eder. Kerpiç tuğlalar inşa eden ve pazar günleri çalışmayan Faymiyun, bir kasabada tanındıktan sonra diğerine giderek kazandığını harcıyordu. Pazar günleri çöle gider ve dua ederdi. Suriye'de bir köyde kendini insanlardan uzak tutarak işini yaparken Salih denilen birisi onun nasıl bir kişiliğe sahip olduğunu anladı ve kendisine şiddetli bir sevgi duydu. Salih, gizliden gizliye Faymiyun'u takip etmeye başladı ta ki bir pazar günü ibadet etmek için çöle gidinceye kadar. Salih çölde saklanacak bir yer seçti ve onu izlemeye başladı. Faymiyun dua ederken yedi boynuzlu bir yılanın kendisine doğru geldiğini gördü, onu lanetledi ve yılan öldü. Bu sırada yılanı gören ve Faymiyun'un güvenliğinden endişe eden Salih kendini tutamayıp bir çığlık atmıştı. Faymiyun ona doğru geldi, hiç konuşmadan duasını sürdürdü ve gece oradan ayrıldı. Tanındığını ve Salih'in onu gördüğünü biliyordu. Sonra Faymiyun'un yanına gelen Salih, ona "Seni seviyorum, hiç bir şeyi senin kadar sevmedim; her zaman yanında olmak ve gittiğin her yere gitmek istiyorum." dedi. O da "Öyle olsun, nasıl yaşadığımı biliyorsun ve bunu yapabileceğini hissediyorsan benimle gelebilirsin." cevabını verdi. Böylece Salih onun yanında kaldı. Bu sırada köy halkı da onun sırrını keşfetme noktasına gelmişti. Hastalıktan muzdarip bir adamın yolu tesadüfen onunla kesişti ve dua ederek onu iyileştirdi, fakat başka hastalar için çağırıldığında gitmedi. Köylülerden birinin gözü görmeyen bir oğlu vardı ve ona bakması için çağırıldığında Faymiyun gelmedi, o insanlara ücretli olarak ev inşa eden biriydi çünkü. Bunun üzerine adam oğlunu bir bez ile örtüp kendi odasına yerleştirdikten sonra Faymiyun'a gitti. Ona evinde bazı işler yapılmasını istediğini ve gelip bakması için bedel ödemeye hazır olduğunu söyledi. Faymiyun evine gelince ona ayrıntılardan bahsetti ve aniden oğlanın üzerindeki örtüyü kaldırıp "Ey Faymiyun, Tanrı'nın yaratıklarından birinin ne durumda olduğunu görüyorsun, onun için dua et!" dedi. Faymiyun isteneni yaptı ve oğlan görmeye başladı.

Böylece Faymiyun ve Salih köyü terkedip Suriye'ye doğru hareket ettiler. Büyük bir ağacın yanından geçtiklerinde bir adamın "Ne zaman geleceksin diye seni bekleyip duruyorum. Ben ölmek üzereyim ve mezarıma dua etmeden gitme!" diye bağırdığını duydular. Sonra adam öldü ve Faymiyun'un duasından sonra onu gömerek yola koyuldular ve üzerlerine saldıran Araplar onları esir alana dek ilerlediler. Araplar onları bir kervan ile taşıyıp Najran'da sattılar. O sırada Najran halkı oradaki büyük bir palmiye ağacına tapan Arapları izliyordu. Her sene ağacın üzerinde buldukları kıyafet ve kadın mücevherleri ile süslenerek bir festival düzenliyorlardı. İşte böyle bir günde Faymiyun bir asile satıldı. Salih'i de başka bir asil aldı.

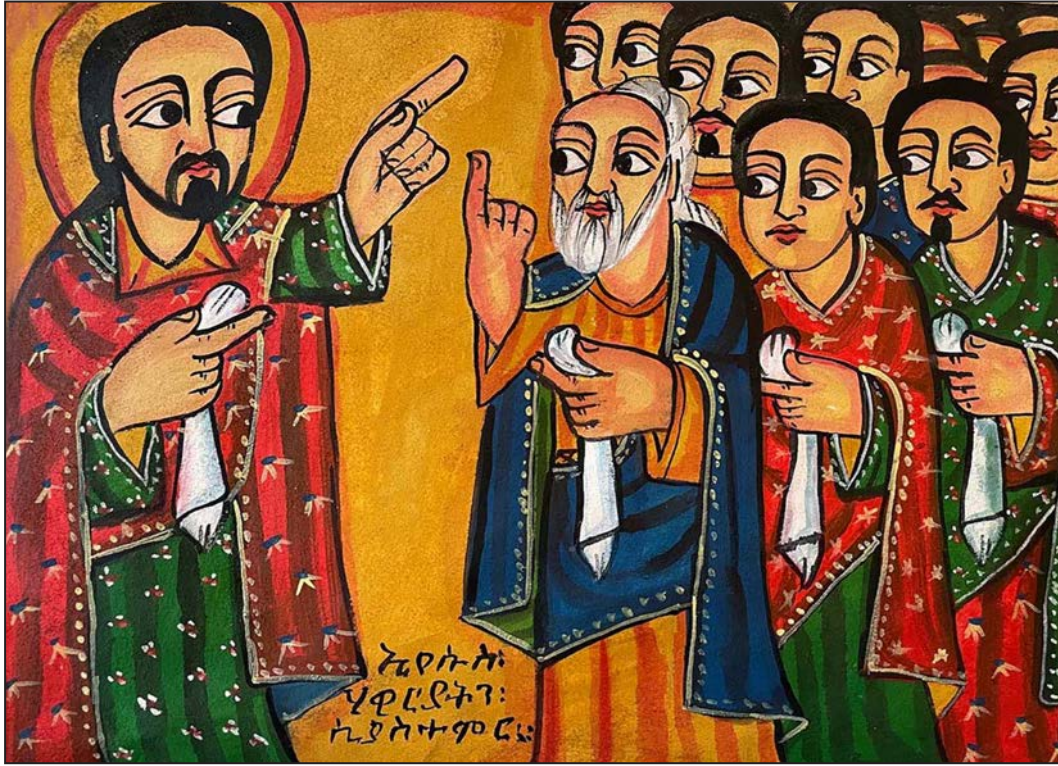
Faymiyun efendisinin kendisini yerleştirdiği bir evde ciddiyetle dua ederken, geceleyin hiç bir lamba olmasına rağmen evin ışık ile dolduğu görüldü. Efendisi şaşkına döndü ve ona dinini sordu. Faymiyun ona dinini söyledi ve hata yaptıklarını da bildirdi. Bir palmiye ağacı ne onlara yardım edebilir ne de zarar verebilirdi. Tanrı adına lanet okursa ağacın yok olacağını da ilave etti. Çünkü bir tane Tanrı vardı ve bir eşi daha yoktu. Efendisi "O halde bunu yapın, başarılırsanız kendi inancımızdan vaz geçeceğiz ve sizin dininizi kucaklayacağız." dedi. Faymiyun kendisini temizleyip ağacın karşısına geldi ve Tanrı'sına yakardı. Tanrı'nın gönderdiği bir rüzgar da ağacı köklerinden söküp yere fırlattı. Sonra Najran halkı onun dinini benimsedi ve o da onlara Isa ibn Maryam'ın yasalarını öğretti. Ardından bütün topraklarda insanların dini inançlarını bastırmak için birçok talihsizlik yaşadılar. İşte Wahh ibn Munabbih'in rivayetine göre Arap topraklarındaki Najran'da Hıristiyanlığın başlangıcı böyle oldu.

Abd Allah ibn al-Thamir ve Çukurlarda Ölenler

Yazid ibn Ziyad'ın ve bir adamın rivayetine göre, Muhammad ibn Kab al-Qurazi'nin idaresindeki Najran

halkı putlara tapıyordu. Yöre halkının bir araya geldiği büyük bir şehir olan Najran'da şehrin gençlerini kendi görüşlerine göre yönlendiren bir büyücü vardı. Faymiyun, Najran ile büyücünün bulunduğu yer arasında bir çadır kurdu. Najran halkı genç erkekleri büyücülük eğitimi almaları için büyücüye göndermişti. Al-Thamir'in oğlu Abd Allah da onlarla beraberdi. Abd Allah, Faymiyun'un çadırının yanından geçerken onun kalpten duasına hayran kaldı ve oturup dinlemeye başladı. Sonra Hristiyanlık üzerine sorular sordu, Tanrı'nın İsa ibn Maryam'a verdiği talimatları öğrendi. Ardından Hristiyanlığı kabul edeceğini söyledi ve büyük Tanrı'nın adını öğrenmek istedi. Faymiyun ona "Genç adam korkarım ki yeterince güçlü değilsin ve bunu kendime saklamak istiyorum." dedi.

Al-Thamir oğlu Abd Allah'ın diğer genç erkeklerle birlikte büyücüyü ziyaret etmediğini bilmiyordu. Efendisinin kendisinin zayıflığından korktuğunu gören Abd Allah birçok sopa topladı ve daha önce bir şekilde kendisine öğretilen Tanrı'nın ismini bir sopanın üzerine yazdı. Sonra bir ateş yaktı ve sopaları tek tek üzerine atmaya başladı. Sıra Tanrı'nın ismi yazılı olan sopaya gelince, onu da ateşin üzerine fırlattı, fakat sopa ateşe dokumadan yere düştü. Abd Allah efendisine gitti ve onun kendisinden gizlediği büyük Tanrı'nın adını bildiğini söyledi. Faymiyun onu sorguladı ve Tanrı'nın ismini nasıl tesbit ettiğini öğrendikten sonra "Evet genç arkadaşım, onu buldun, fakat kendine sakla, gerçi böyle yapacağını sanmıyorum." dedi.

Najran Hristiyanları

Abd Allah ibn al-Thamir, Najran'a girdiğinde hasta bir insan ile karşılaştı ve ona "Tanrı'nın hizmetkarı, belki dua ederek seni iyileştirebilirim. Bu halde Tanrı'nın birliğini onaylar ve Hristiyan olur musun?" diye sordu. Adam kabul etti ve Abd Allah onun için dua edip iyileştirdi. Sonra Najran'daki bütün hastaları iyileştirmeye devam etti. Kral bu olanları öğrenince "Halkımın düzenini bozdun, dinime ve atalarımın dinine karşı çıktın. Sana korkunç bir ceza vereceğim!" dedi. Abd Allah "Bunu yapmaya gücün yetmez." diye cevap verdi. Kral onu yüksek bir dağa götürüp baş aşağı attı, ama hiç zarar görmeden toprağa ayak bastı. Sonra hiç kimsenin sağ olarak çıkmadığı Najran'daki derin bir suyun içine attı, fakat güvenli bir şekilde dışarı

çıktı. Ondan daha güçlü olduğunu gösteren Abd Allah, Kral'a "Tanrı'nın birliğini kabul edip benim dinime inanmadan beni öldüremezsin." dedi. Böylece Hristiyanlığı kabul eden Kral, daha sonra ona bir sopayla vurdu ve öldürdü. Sonra Najran halkı Abd Allah ibn al-Thamir'in getirdiği kurallara bağlı olarak Isa ibn Maryam'ın dinini kabul etti. Najran'da Hristiyanlığın kaynağı budur. Muhammad ibn Kab al-Qurazi, Najranlı bir adam ve Abd Allah ibn al-Thamir'in öyküsü budur, fakat Tanrı herşeyi en iyi bilendir.

Dhu Nuwas, ordusuyla üzerlerine geldi ve onları Yahudiliği kabul etmeye davet etti. Onlardan ölüm ile kendi dini arasında bir seçim yapmalarını istiyordu. Ölümü seçtiler ve Dhu Nuwas bazılarını ateşte yakıp, bazılarını kılıçla keserek yirmi bin kişiyi açtığı çukurlara doldurdu. Onlar, Dhu Nuwas ve ordusuna ilişkin, imamları Abd Allah ibn al-Thamir adına şu mısraları söylediler:

Çukur yapıcıların cesareti ebedi olsun
Yakıtlarıyla besledikleri ateş için
Alevler arttıkça daha da büyüdü
Sadık kalanların acıları, korkunç!
Onlara sadece inandıkları için eziyet ettiler.
Tanrı, övgüye ve dua edilmeye layıktır.

Abd Allah ibn Abu Bakr ibn Muhammad ibn Amr ibn Hazm'ın rivayetine göre, Umar ibn al-Khattab'ın zamanında Najranlı bir adam topraklarını kazdığında Abd Allah ibn al-Thamir'in mezarını bulmuş. Başındaki yarayı eliyle kapatmış vaziyette oturuyormuş. Elini başından çekince yaradan kan akmaya başlamış. Sonra elini bırakmışlar ve el yerine geri dönünce kanama durmuş. Olanları öğrenen Umar "Onu bırakın ve mezarı örtün. Kahramanlar usulüne uygun olarak uğurlanmalı." diye haber göndermiş.

Daus Dhu Thalaban, Yaman'da Abyssinia Hakimiyetinin Başlangıcı ve Aryat'ın Genel Vali Olması

Ibn Ishaq 18

Saba'nın bir adamı olan Daus Dhu Thalaban bir atın üzerine atlayıp onları çöle doğru kaçırdı. Sonra Bizans'a ulaşıp imparatorun huzuruna çıktı ve Dhu Nuwas'a ile adamlarına karşı kendisine yardım edilmesini istedi. İmparator kendisi için oranın çok uzak olduğunu, fakat Yaman'a yakın bir mesafede olan Hristiyan Abyssinia Negus'una yazarak onlara yardım etmesini isteyeceğini söyledi. (Yamani raporları Jabbar ibn Fayd adında bir adamın da Najran'dan kaçtığını yazıyor)

Daus, imparatorların mektubuyla Negus Necashi Ashame'ye gitti ve o da Aryat adında bir adamın komutasında yetmiş bin askerini Yaman'a gönderdi. Ona erkeklerin üçte birini öldürmesini, ülkenin üçte birini yakıp yıkmasını ve fethettikten sonra kadınların ve çocukların üçte birini ele geçirmesini emretti. Aryat, yanında Daus Dhu Thalaban ile birlikte Abraha'yı da alarak ordusunu gemilere bindirdi ve Yaman'a geldi. Dhu Nuwas Himyar halkı ve Yaman kabileleri ile birlikte onlara karşı savaştı fakat sonra ordusuyla beraber geri çekilmek zorunda kaldı. Yenildiğini gören Dhu Nuwas atının başını denize doğru çevirdi, sığ sulardan derinlere doğru ilerledi ve dalgaların arasında kayboldu. Daha sonra bir daha asla görünmedi. Böylece Yaman'ı ele geçiren Aryat, kadın ve çocukların üçte birini Negus'a gönderdi, geri kalanları da itaati altına aldı.

Daus'un Abyssinia ordusu ile gelişini hatırlayan bir Yamanlı "Daus gibi değil ve eyer çantasında taşınan şeyler gibi değil" dedi ve sonra bu söz Yaman'da meşhur oldu.

Himyar halkından Dhu Jadan, kendi üstün şahsiyetlerinden aşağılanmalarını ve görkemiyle benzersiz kalelerinin Aryat tarafından ele geçirilişini şu sözler ile anlattı:

Nazikçe! Gözyaşları hızını hatırlayamıyor,
Ölmüş olanlar için kendinizi çekmeyin.
Baynun'dan sonra hiçbir taş kalıntısı kalmadı,
Ve Silhin'den sonra erkekler yine ev inşa edecekler mi?

Najran'ın Hristiyan Prensi

Baynun, Sillin ve Ghumdan, Aryat'ın yıktağı Yamani kaleleriydi ve yerle bir olmuşlardı. Ve o devam etti:

Barış, seni mahvederim, beni amacımdan çeviremezsin
Seni kokuşturan şey, tükürüğümü kurutuyor!
Geçmişteki şarkıcıların müziklerine iyi geldi
En saf, asil şarabımızdan içmek.
Şarabımı yudumlamak, utancımı gizliyor
Davranışım için kimse beni suç ortağı olmakla suçlayamaz.
Kimse ölümden kaçamaz.
Her ne kadar güzel kokulu içkilerden içse de,

Yüksekte تنها hücrendeki rahip de
 Akbaba yuvasını devirdiğine uçup yok olacak.
 Gumdans kulelerini duymuş olmalısınız:
 Dağları bize küçük gösteren,
 İyi inşa edilmiş, kalıcı taşlarla
 Temiz, nemli, kaygan kil ile sıvalı;
 İçindeki yağ lambaları
 Parlayan ışıklar gibiydiler.
 Duvarının yanında palmyeler güzeldi,
 Olgunlaşmış meyveleri kümeler halinde parlıyordu.
 Bu güzel, yeni kale küller içinde bugün,
 Alevler güzelliğini yemiş.
 Dhu Nuwas küçümser tavırlarından vazgeçti
 Ve halkını gelecek kaderi hakkında uyardı.

Ibn al-Dhiba al-Thaqafi bu şiire şöyle karşılık verdi:

Ölüm ve yaşlılık onu yakaladığında, bir adamın kaçacak yeri yoktur,
 İltica etmesi de mümkün değil.
 Himyar kabileleri bir onları vuran bir afet tarafından tahrip edildi,
 Binlercesi mızraklı adamlar tarafından, yağmurun önündeki gökyüzü gibi.

Amr ibn Madi Karib al-Zubaydi, Qays ibn Makshuh el-Muradi ile yaşadığı bir anlaşmazlık hakkında ve onun kendisini tehdit ettiğini duyunca, Himyar'ın kayıp ihtişamını hatırlayarak şöyle seslendi:

Sen beni tehdit eden adam,
 Kendini Dhu Ruayn mı sanıyorsun
 Veya hükmettiği günlerde olan Dhu Nuwas mı?
 Senden önce bir çok adam müreffeh olmuştu.
 Erkekler arasında kök salmış bir krallık ile,
 Geçmişin şaşaalı günlerinde olan
 Aşırı sert tiranın aşılması zor oldu,
 Ancak halkı da yok oldu
 Ve o insanlar arasında gezinen biri oldu.

Abraha'nın Aryat'ı Öldürmesi ve Yaman'da Gücü Ele Geçirmesi

Geçirdikleri birkaç yıldan sonra Abraha, Aryat'ın yetkisini tartışmaya başladı ve Yaman'daki Abyssinia ordusu da böylece iki partiye ayrıldı. Çatışma başlamadan Abraha, uluslararası bir savaş tehlikesine dikkati çekti ve kimin lider olacağını karşılıklı bir dövüş ile tayin etmeyi önerdi. Aryat da bu teklifi kabul etti. Abraha kısa boylu ve şişman bir adamdı ve uzun boylu iri biri olan Aryat onu kolayca alt edebilirdi. Ancak, Abraha böyle bir saldırıya karşı kendini koruması için Atawda adında bir genci görevlendirmişti. Karşı karşıya geldiklerinde mızrağı ile atak eden Aryat alnına vurduğu darbe ile Abraha'nın burnunu, gözünü ve ağzını parçaladı. Bu nedenle daha sonra al-Ashram (Yaralı Yüz) lakabıyla anıldı. Ardından Atawda arkasından saldırıp Aryat'ı öldürdü ve böylece Abraha, Yaman'daki Abyssinia ordusunun lideri oldu. Aryat'ı öldüren Atawda kötü bir işe alet olduğu ve asaletsiz davrandığı için ağlıyordu. Al-Ashram ona ne istediğini sordu ve isteği üzerine kan parası ile ödüllendirdi.

Bu haber kendisine ulaştığında Negus, öfkeyle “Amirime saldırdı ve benden emir almadan onu öldürdü!” dedi ve yemin ederek Abraha’yı orada yalnız bırakacağını ve ödemelerini keseceğini söyledi. Bunun üzerine Abraha başını tıraş etti, bütün saçlarını Yaman toprağı ile birlikte bir deri çantaya doldurup aşağıdaki mektup ile birlikte Negus’a gönderdi:

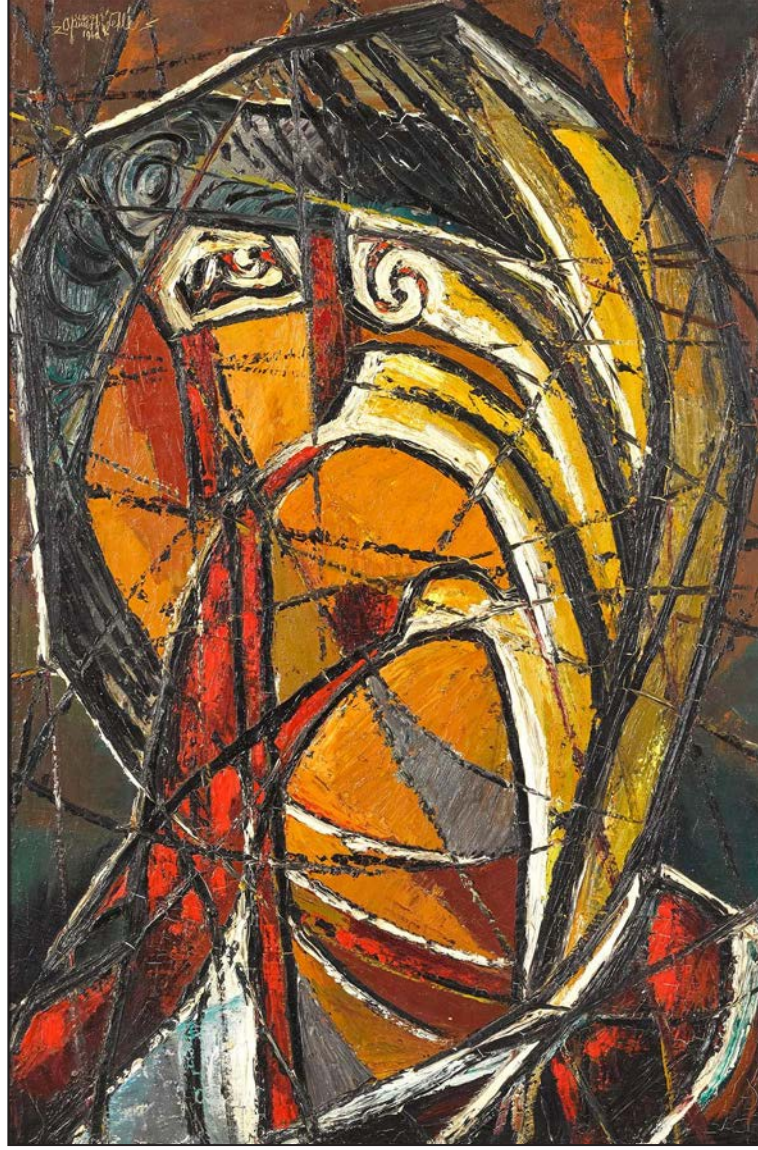
Ey Kral, Aryat yalnızca köleydi ve ben de kölenizim. Emirlerinizle itiraz ettik, herkes itaat etmeli; fakat tebanızın işlerini yönetmede daha güçlü, daha güvenilir ve daha becerikliydim. Şimdi kralların yemininden bahsedilirken kafamı traş ettim ve ülkemin toprağı ile birlikte bir çanta içinde size gönderdim. Bu çantayı ayaklarınızın altına koyarsanız, yemininiz başımın üzerinde olur.

Negus, kendisine ulaşan bu mesajı kabul etti ve Abraha’ya yeni bir emrine kadar Yaman’da kalabileceğini söyledi. Böylece Abraha, Yaman Valisi olarak kaldı. Abraha idareyi eline alınca Rayhana bint Alqama ibn Malik ibn Zayd ibn Kahlan’ı kocası Abu Murra ibn Dhu Yazan’dan ayırdı ve onu eş olarak aldı. Yaman’dan ayrılan Abu Murra’nın kadından Madi Karib adında bir oğlu vardı; Abraha’nın da Masruq adında bir oğlu ve Basbasa adında bir kızı oldu.

Atawda, Yaman’da söz sahibiydi ve bu hakkını kullanıyordu, fakat Himyar of Khatham’dan bir adam ona saldırdı ve canını aldı. İlimli bir Hristiyan olan Abraha bu haberi alınca “Atawda’nın hizmetlerine karşılık böyle bir ödülü seçeceğini bilseydim, bu seçimi yapmasına izin vermezdim.” dedi ve onu öldürenler hakkında hiç bir işlem yapmadı.

Negus

Savaşın korkunç yüzü. Fewerk Tekle

2 Filin Öyküsü

Al-Ababil Kuşları, Ibn Ishaq 21

Al-Ababil, Arapça'da "bölükler, sürü, sürüler" demektir ve Kuran'da olay ile ilgili bir ayet vardır. Allah Fil Suresi'nde Muhammad'ın davetine karşı çıkan müşriklerin başlarına gelebilecek azabı hatırlatmıştır.

Fil Suresi, 3. Ayet - *Ey Muhammad! Kabe'yi yıkmaya gelen fil sahiplerine Rab'inin ne yaptığını görmedin mi? Üzerlerine balçıktan yapmış sert taşlar atan al-Ababil kuşlarını gönderdi ve onları yenilmiş ekin yaprağı gibi yaptı.*

Muhammad ibn Abd Allah'ın doğumundan kısa süre önce filleriyle birlikte Mekke'ye saldıran Abyssinia (Ethiopia) ordusunun başına gelenleri anlatan Ibn Kathir'in de bahsini ettiği bu efsane Araplar arasında "Fil Olayı" ve o yıl da "Fil Yılı" olarak anıldı.

Abraha'nın Mekke saldırısı

Abraha, o zaman dünyanın herhangi bir yerinde eşi olmayan Sana'daki katedrali inşa etti ve Negus'a şu mektubu gönderdi:

Ey Kral! Sana bir katedral inşa ettim, dengi olmayan.
Arapları burayı ziyaret etmeleri için yönlendirene kadar dinlenmeyeceğim.

Araplar bu mektubu öğrenince içlerinden biri öfkeleni. O, Banu Fuqaym ibn Adiy ibn Amir ibn Thalaba ibn al-Harith ibn Malik ibn Kinana ibn Khuzayma ibn Mudrika ibn Ilyas ibn Mudar kabilesindendi ve Araplar için kutsal ayları düzenliyordu.

Tanrı inkarcılara kutsal ayların takvimini iletiyor, sonraki yıl emredilene uyguluyorlar ve böylece inananların sayısını artırıyorlardı. Bu yöntemi ilk uygulayan Arap, Hudhayfa ibn Abd ibn Fuqaym ibn Adiy ibn Amir ibn Thalaba ibn al-Harith ibn Malik ibn Kinana ibn Khuzayma'dan al-Qalammas'dı. Önce oğlu Abbad ve sonra torunları Qala, Umayya, Auf onu izlediler. Onların sonuncusu Abu Thumama Junada ibn Auf'dı. Ardından bu düzenleme İslam'ın eline geçti. Araplar, al-Qalammas'ın etrafında toplanıp Rajab, Dhu al-Qidah, Dhu al-Hijjah ve Muharram aylarında Hac yaptılar. Bu dört ay içinde sorunları olanlar için Muharram ayı serbest bırakılmış olup yerine Safar ayında Hac yapmak olasıydı. Hac yapmak için Mekke'ye gelenler dönerken "Tanrım önümüzdeki yıl bu aylardan birini Safar ile değiştirmek istiyorum!" diyerek bir sene sonra bu vaatlerini yerine getiriyorlardı.

Banu Firas ibn Ghanm ibn Thalaba ibn Malik ibn Kinana'dan Umayr ibn Qay Jadhlu al-Tian, Abraha'nın mektubuna karşı tepkisini şu sözler ile dile getirdi:

Maadd, halkımın en onurlu erkekleri ve asil ataları olduğunu biliyor.
İntikam almak istediğimizde kimi kaçır ve kimi cesaretle ileri atılır!
Biz Maadd'ın kutsal aylarında Mekke'yi ziyaret edenler değil miyiz?

Umayr ibn Qay Jadhlu al-Tian, Sana'daki katedrale geldi, onu kirletti ve ülkesine geri döndü. Katedralinin Hac için Mekke'yi ziyaret eden bir Arap tarafından kirletilip saygınlığını kaybetmesine öfkelenen Abraha, Kaaba'yı yok edeceğine dair yemin etti. Abraha kendisi ile birlikte gelip nimetlenmeleri için Muhammad ibn Khuzai ibn Khuzaba al-Dhakwani, kardeşi Qays, al-Sulami ve onların kabilesinden bazı Araplara da haber gönderdi. Bu onlar için katılmaları gereken bir festivaldi. Bu daveti alan Muhammad "Tanrı aşkına, bu bir hayvanın testisleri ve biz onu yersek Araplar her zaman bize karşı olacaktır." dedi. Sonra Abraha'ya gidip "Ey Kral, bu belde bizim ve omuzlarımızda taşıdığımız bir festivalimiz var." diye Kaaba'ya saldırmak istemediğini bildirdi. Abraha onları sevdikleriyle ödüllendireceğini söyledi, Muhammad'i Mudar amiri yaparak onurlandırdı ve halkı kendi katedralini ziyaret etmeleri için yönlendirmesini istedi. Muhammad yanından ayrılıp Kinana'ya gittiğinde, amacını öğrenen insanların gönderdiği Hudhayl kabilesinden Urwa ibn Hayyaq al-Milasi adında bir adam onu ok ile vurarak öldürdü. Muhammad'ın kardeşi Qays'ın yanına gelip olayları anlatması üzerine Abraha, Banu Kinana tapınağını yok edeceğine dair yemin etti.

Böylece Abyssinia halkından olan takipçilerine bir fil ile birlikte yola çıkmak için hazırlanmaları emrini verdi. Bu haber Arapları kaygılandırdı ve Kaaba'yı korumak için savaşmaya karar verdiler.

Yaman'ın yönetici ailelerinden birinin üyesi olan Dhu Nafr, Arapları Tanrı'nın kutsal evini korumaları için Abraha ile savaşmaya davet etti. Bir çoğu da onu destekledi, fakat yapılan savaşı kazanan Abraha, Dhu Nafr'ı tutsak aldı. Abraha, öldürülmek üzereyken yalvaran ve canlı bir adamın ölüsünden daha faydalı olduğunu söyleyen Dhu Nafr'ı prangaya vurup yanına aldı. O merhametli bir adamdı.

Mekke'ye doğru ilerleyen Abraha, Khatham ülkesine gelince Nufayl ibn Habib al-Khathami iki kabilesi Shahrani ve Nahis ile birlikte onu karşıladı, fakat yapılan savaşı kaybetti ve tutsak alındı. Abraha onu öldürtmek üzereyken "Ey Kral, beni öldürmeyin Arap ülkesinde sizin klavuzunuz olayım. İki kabilem de size itaat etsinler." diye yalvardı. Bu teklifi kabul eden Abraha, onu rehber olarak yanına alıp tekrar yola koyuldu. Taif'e gelince Masud ibn Muattib ibn Malik ibn Kab ibn Amr ibn Sad ibn Auf ibn Thaqif kabilesi halkı ile birlikte ona geldi. Thaqif adı Oasiy ibn al-Nabit ibn Munabbih ibn Mansur ibn Yaqum ibn Afsa ibn Dumi ibn Iyad ibn Nizar ibn Maadd ibn Adnan'dan geliyordu. Umayya ibn Abu Salt al-Thaqafi şöyle konuştu:

Benim halkım Iyad, yakın olsun istersin
Yoksa burada kalmalarını mı; belki develeri güçsüzdür diye.
Irak'ın geniş ovasında yürürken
Dahası onlar hem okur, hem yazarlar.

Bana kim olduğumu sorarsan, Lubayna
Sana bilinen gerçeği söyleyeceğim.
Biz Qasiy'in babası al-Nabit'in soyuyuz
Yaqum ve oğlu Mansur bizim atalarımızdır.

Abraha'nın filleri

Sonra "Ey kral! Biz hizmetkarlarımız size karşı saygılı ve itaatkarız. Sizinle kavga etmeyiz ve tapınağımız al-Lat aradığınız yer eğildir. Hedefin Mekke'deki tapınak olmalı ve biz sana rehberlik edecek birini verelim." dedi. Abraha bunu kabul etti ve Abu Righal'i kendine rehber alarak yola devam etti. Al-Mughammis denilen yere geldiklerinde Abu Righal öldü. Daha sonra Araplar onun mezarını taşladılar.

Mekke'ye yaklaşınca, al-Aswad ibn Mafsud komutasındaki bir süvari birliği Abraha tarafından keşif için gönderildi. Quraysh ve Tihama halkına ait bazı yerleşim yerlerini yağmalayan Abyssinia atlıları o tarihte Mekke'nin lideri olan Abd al-Muttalib ibn Hashim'e ait iki yüz deveyi de ele geçirdiler. Quraysh, Kinana, Hudhayl ve kutsal yerde yaşayan diğer insanlar önce karşı koymak istediler, fakat sonra direnemeyeceklerini anlayıp bundan vaz geçtiler.

Abraha, Himyari Hunata'yı Mekke'ye gönderip savaşmak için gelmediğini, amacının tapınağı yok etmek olduğunu; herhangi bir direniş görmezse isteğini yerine getirdikten sonra kan dökmeden geri döneceğini bildirdi. Abd al-Muttalib, Hunata'ya "Sizinle savaşacak gücümüz yok. Burası Tanrı'nın kutsal yeridir ve biz orayı savunamayız." diye karşılık verdi. Sonra Hunata ile Abyssinia kampına gitti.

Oğullarından birinin eşliğinde kampa gelen Abd al-Muttalib, öncelikle arkadaşı Dhu Nafr ile görüştü ve ondan sorunlarını çözmek için kendisine yardım etmesini istedi. Dhu Nafr "Bir adam bir kralın elinde esirse ve her an öldürülmeyi bekliyorsa, onun elinden ne gelir? Sana yardım etmek için hiçbir şey yapamam. Filin bekçisi Unays benim arkadaşımdır, seni ona göndereceğim ve davana yardımcı olması için seni Kral ile görüştürmesini isteyeceğim." cevabını verdi.

Abd al-Muttalib, Unays'a "Kral, insanları ve dağların üstündeki vahşi yaratıkları besleyen Quraysh'in şeyhi ve Mekke'nin efendisi Abd al-Muttalib'e ait iki yüz deve aldı." dedi. Sonra kendisini tanıttı ve Kral ile görüşmek istediğini söyledi. Unays da Kral ile konuşup Abd al-Muttalib ile görüşmesini temin etti. Abd al-Muttalib etkileyici, yakışıklı ve onurlu bir adamdı. Abraha onu saygı ile karşıladı ve tahtından inip, halının üstünde onun yanına oturdu. Ardından tercümanları vasıtasıyla isteklerini sordu ve o da kralın kendisinin aldığı iki yüz deveyi iade etmesini istedi. Abraha tercüman aracılığıyla "Seni gördüğümde beni çok etkiledin, senden çok hoşnut kaldım. Benimle iki yüz deve hakkında konuşmak istemişsin, dinin ve yıkmak istediğim mabedin hakkında bir şey söylemeyecek misin?" diye sordu. Abd al-Muttalib "Ben develeinin sahibiyim ve onları istiyorum; tapınağın da bir sahibi var ve orayı koruyacaktır." cevabını verdi. Kral "Bana karşı orayı savunamayacaktır!" deyince, "Bunu göreceğiz." karşılığını verdi ve tekrar develerini istedi.

Bazıları Abd al-Muttalib'in Hunata ile kampa giderken Banu Bakr'ın şefi Yamur ibn Nufatha ibn Adiy ibn al-Duil ibn Bakr ibn Abd Manat ibn Kinana ile Banu Hudhayl'ın şefi Khuwaylid ibn Wathila'nın da kendisine eşlik ettiğini iddia ettiler. Bu iki şef Abraha'ya kendilerini bırakması ve tapınağı yıkmaması için ovadaki sığırlarının üçte birini vermeyi teklif ettiler. Develeri Abd al-Muttalib'e iade eden Abraha bu teklifi reddetti. Şüphesiz yaşananları en iyi Tanrı bilir.

Sonra Mekke'ye dönen Abd al-Muttalib, Quraysh'a aşırı şiddetten korktuğunu bildirdi ve dağlara çekilip savunma pozisyonu almalarını emretti. Abd al-Muttalib, Kaaba'nın metal örgüsünü eliyle tuttu ve halkından Abraha'ya karşı kendilerine yardımcı olması için Tanrı'ya yakarmalarını da istedi. Tapınağın kapısının tokmağını tutarken şöyle seslendi:

Ey Tanrım, bir adam konutunu korur, bu yüzden evlerimizi koru
Yarın onların haçı ve armaları senin sanatının üstüne gelmesin.

Ikrima ibn Amir ibn Hashim ibn Abd al-Manaf ibn Abd at-Dar ibn Qusayy da şöyle dedi:

Ey Allahım, al-Aswad ibn Mafsud'u küçük düşürme
Tasmalarından tutarak yüz deveyi kim aldı;
Hira ve Thabir arasında ve çöllerde,
Özgürce otlattıkları zaman onları yakaladı
Ve onları kara barbarlara teslim etti,
Övgüye layık olduğunuz için ondan yardımınızı çekin, ey efendim.

Abd al-Muttalib Kaaba'nın tokmağını bıraktı ve arkadaşlarıyla Mekke'yi çeviren dağların doruklarına çekildi. Böylece Abraha'nın ne yapacağını görmek için beklerken savunma pozisyonlarını da aldılar. Sabahleyin Abraha, Mekke'ye girmeye hazırlandı ve filini savaşa hazır hale getirip birliklerini düzene soktu. Niyeti tapınağı yok etmek ve sonra Yaman'a dönmektir. Nufayl ibn Habib de Mahmut isimdeki fili Mekke'ye doğru yönlendirdi ve kulağına eğilip "Kutsal topraklara doğru ilerle!" komutunu verdi. Ancak dizleri üzerine çöken fil, demir ve kancalar ile yapılan bütün zorlamalara rağmen yerinden kımıldamadı. Sonra onun yüzünü Yaman'a doğru çevirdiklerinde hemen yerinden kalktı, hızla ileri atıldı ve başını Mekke'ye çevirmek istediklerinde tekrar yere çöktü.

Abraha'nın filleri Mekke önünde

Sonra Tanrı, denizden gökteki yıldızlar gibi, kırlangıçça benzeyen kuşlar gönderdi. Her kuş, bezelye veya mercimek gibi üç taş taşıyordu; biri gagasında, ikisi pençelerinde. Taşların isabet ettiği herkes ölmedi, ışığı gördükleri yere doğru çekildiler ve ağlayarak Nufayl ibn Habib'e geldiler, onları Yaman'a götürmesi için. Tanrı'nın onlara indirdiği cezayı gördüğünde Nufayl şöyle dedi:

Tanrı peşinden gelirse nereye kaçabilirsin?
 Al-Ashram fethedilendi, fetheden değil.
 Selamlarımız sana Rudayna!
 Bu sabah gözlerimiz ile seviniyorsun!
 Yakıt arayanlar dün gece bize geldi,
 Fakat ona vermek zorunda kaldık.
 Görmüş olsaydın, fakat göremezsün Rudayna,
 Al-Muhassab'ın yanında gördüklerimizi
 Beni affetmeli ve eylemlerimi övmelisin
 Olan biten için kızgın değilim.
 Kuşları gördüğümde Tanrı'yı övdüm
 Ve taşların üzerimize düşmesinden korktum.
 Herkes Nufayl'ı soruyordu
 Sanki Abyssinia halkına borçluymuşum gibi.

Geri çekilirken yol kenarlarında düşüyor, her kuyu deliğinde sefil bir şekilde ölüyorlardı. Abraha'nın vücudu kırıklar içindeydi ve parmakları birer birer düştü. Parmakların olduğu yerde kötü bir delik açılıyor ve kan bulutu ortaya çıkıyordu. Sana'ya gelince taze bir ateş topu gibiydi. Bir çöl adamı kalbinin vücudundan fırladığını iddia etti. Mekke'de kalanlar ise halk için işçi ve çoban oldular.

Yaqub ibn Utba o yıl kızamık ve çiçek hastalığının Arabistan'da ilk defa görüldüğünü söyledi. Ayrıca acı karpuz (*citrullus colocynthis*), çöl çiçeği (*Asclepias gigantea*) ve bazı acı otlar oluştu. Tanrı, özellikle Quraysh için Muhammad'ı gönderdi ve onların soyunu korumak için Abyssinia ordusunu geri çevirdi. Efendinizin filin sahiplerine nasıl davrandığını görmediniz mi? Onların terörüne son vermedi mi? Ve üzerlerine gönderdiği kuş sürülerinin attığı taşlarla onları bıçakla doğranmış yenilmeye hazır mısırlar haline getirmede mi? Ve yine "Quraysh'in iyi ve kötü günde birlikte olması için, onları açlık korkusundan kurtaracak olan bu tapınağın tanrısına tapmalarına ve statülerinin değişmeden kalmasına izin verin."

Abd al-Rahman ibn Sad ibn Zurara'nın kızı Amra, Abd Allah ibn Abu Bakr'ın kendisine "Aisha, filin bakıcısını kör bir halde ve damadıyla birlikte yiyecek dilenirken görmüş." dediğini söyledi.

Tanrı, Abyssinia ordusundan intikam alıp Mekke'nin kapısından geri gönderince Araplar Quraysh'ı şereflendirdiler. "Onlar Tanrı'nın halkıydı. Tanrı onlar için savaştı ve düşmanlarının saldırısını engelledi" diyerek bu hususta birçok şiir yazdılar. Abd Allah ibn al-Zibrara ibn Adiy ibn Qays ibn Adiy ibn Sad ibn Sahm ibn Amr ibn Husays ibn Kab ibn Luayy ibn Ghalib ibn Fihri şöyle seslendi:

Mekke Vadisi'nden çekilin
 Bu eski tapınak asla ihlal edilmedi,
 O kutsal ilan edildiğinde, Sirius yaratılmamıştı.
 Hiçbir kudretli adam ona hiç saldırmadı.
 Abyssinia komutanına ne gördüğünü sor.
 O olanları bilir ve cahillere anlatacaktır.
 Altmış bin kişi evine dönmedi
 Yaralıları geri döndükten sonra da iyileşmedi.
 Ad ve Jurhum, onlardan önce Mekke'de idi.
 Tanrı onu yaratanların üstüne koymuştur.

Abu Qays ibn al-Aslat al-Ansari al-Khatmi de Sayfi adıyla şöyle dedi:

Onun işi Abyssinia filinin günündeydi.
 Bu işi üstlendiği zaman,
 Kancalarını yanına alır ve giderdi
 Burnunu ayırır ve onu yönlendirirdi.
 Bir bıçağı kırbaç gibi kullandılar,
 Ve sırtına vurup onu yaraladılar.
 Çıldırdı ve geldiği yöne döndü.
 Orada bulunanlar adaletten çok uzaktılar
 Tanrı üstlerine çakıl taşı getiren bir rüzgar gönderdi.
 Kuzular gibi bir araya toplanmışlardı.
 Rahipleri katlanmalarını istedi,
 Ama koyun gibi kanadılar.

Ayağa kalk ve Rab'ine dua et öylece
 Dağlar arasından bu tapınağa gelenler,
 Size ikna edici bir gösteri yaptı.
 Birliklerin lideri olduğu gün, Abu Yaksum
 Süvarileri ve piyadeleri nizama soktu.
 Uzak tepelerden geçtikten sonra,
 Tahtın Efendisi'nin yardımını size ulaştığında,
 Orduları onları püskürtür, öğütür ve tozla örter.
 Çabucak arkalarını dönüp geldikleri yöne kaçtılar,
 Ancak içlerinden sadece birkaçı halkına geri döndü.

Mekke'yi koruyan Ababil kuşları

Abu al-Salt ibn Abu Rabia a1-Thaqaflı fihi ve Hanafî dinini Abraham'a atfetti:

Rab'imizin işaretleri aydınlatıcı değil mi?
 Hayır, bazı kafirlerin şüphesi var.
 Gece gündüz oluşturuldu ve hepsi
 Kesinlikle apaçık ortada, gözle görünüyor.
 Sonra merhametli Efendi günü aydınlattı
 Her yerde ışınları görülen Güneş ile.
 Fıli al-Mughammas'ta tuttu ve bırakmadı,
 Yumruklanmış gibi yere çöktü
 Sırtında sepeti, halka şeklinde kıvrılmış, hareketsiz yatıyordu;
 Kabkab'ın kayalarından düşmüş bir parça gibi.
 Yuvarlayın onu Kinda'nın kralları, savaşçıları,
 Savaşta güçlü olan kahinler.
 Onu terk edip yanından ayrıldılar
 Hepsi; her birinin gövdesi kırıklar içindeydi.
 Her dinin ortaya çıkışında Tanrı'nın imzası vardır
 Fakat o hanifler yok olmaya mahkumdur.

Abraha ölünce oğlu Yaksum, Yaman Kralı oldu. Abyssinia askerleri Himyar ve Yaman aşiretlerini aşağıladılar, adamlarını öldürdüler, kadınlarını ele geçirdiler ve gençlerini tercüman olarak kullandılar. Yaksum ibn Abraha'nın ölmesinden sonra kardeşi Masruq ibn Abraha yönetimi eline aldı.

Al-Ababil Kuşları

Abraha'nın ordusu Mekke'ye doğru ilerlerken deniz tarafından gelen ve daha önce o bölgede hiç görülmemiş, kırlangıca benzer kuş sürülerinin saldırısına uğradı. Gaga ve pençelerinde taşıdıkları çamurdan taşları ve balçıkları askerlerin üzerine bırakan kuşlar onları kurumuş ağaç yaprakları gibi parçaladılar. Kuran'da bahsi geçen ve "al-Ababil" olarak isimlendirilen yaratıkların, o yıl Mekke'de çok rastlanan çiçek hastalığını yayan sinekler olduğu da rivayet edilir. Al-Ababil sözcüğü Abd Allah ibn al-Abbas ve Dahhak tarafından "birbiri arkasından gelenler" diye yorumlandı. Buna karşılık Hasan al-Basri "çok", Jabir ibn Zayd "sağdan soldan gelenler" ve Mujahid Husayn "toplu halde arka arkaya gelenler" anlamına geldiğini söylediler ve karışık türde oldukları anlaşılan bu kuşları kırlangıca, keklige, sığırcığa, yarasaya, hatta Zümrüd'ü Anka'ya benzettiler.

Olayın Gerçekleştiği Yer

Fil olayının Muzdalifah ve Mina ile arasında bulunan Muhassar Vadisi'nde meydana geldiği rivayet edilir. Abu Muslim Abd al-Rahman ve Abu Dawud Sulayman ibn al-Ashath "Muhammad'ın Muzdalifah'dan Mina'ya hareket ettiği zaman Muhassar Vadisi'nde hızlandığını" rivayet ederler. Muhammad'den "Muzdalifah durak yeridir, fakat Muhassar Vadisi'nde durulmamalıdır" hadisini nakleden İmam Malik ibn Anas ve İmam Yahya ibn Sharaf al-Nawawi de bu görüşe katılırlar.

Abraha ve ordusu Mekke önünde.

Ababil kuşlarının fillere saldırısı.

Ababil kuşları Abraha'nın ordusuna taş yağıdırıyor.

Abraha ve adamlarının sonu.